

Jak likvidovat staré elektrospotřebiče

Snad každý už někdy slyšel o recyklaci odpadů. Protože zbytečně nechcete zatěžovat životní prostředí, mnoho z vás doma třídí plasty, sklo a papír, ti svědomitější i nápojové kartony a kovy. Málakdo ale ví, že stejné zacházení vyžadují i elektronické spotřebiče jako televize, ledničky, počítačové monitory, ale i mobilní telefony nebo nabíječky.

Kam s nimi

Elektrospotřebiče jsou už dlouhá desetiletí nedílnou součástí našeho života. Usnadňují nám každodenní povinnosti, pomáhají při práci a starají se o zábavu. Jejich vývoj se neustále zrychluje a cenově jsou čím dál dostupnější. To vše s sebou ale přináší i závažný problém: co s nimi, když doslouží?

V minulosti bylo běžné, že jsme staré spotřebiče nechávali u popelnic, odkud je odvezli popeláři. Ještě před pár lety jiná možnost prakticky neexistovala. Pokud se zdraví škodlivé materiály vyhodí spolu s běžným komunálním odpadem do kontejneru, s největší pravděpodobností nedojde k jejich recyklaci, ale skončí na řízené skládce nebo ve spalovně odpadů. Ani jedna z možností není pro životní prostředí příznivá. Ještě horší dopad na přírodu mají černé skládky. Kromě toho, že hyzdí široké okolí svým vzhledem a zápachem, jejich obsah v mnoha případech vyvolá menší ekologickou katastrofu. „Kamenem úrazu je právě elektroodpad, který může obsahovat například freon nebo toxické kovy jako kadmium, rtuť či olovo. Tyto jedovaté látky hrozí kontaminací půdy nebo ještě hůře, podzemních vod,“ říká Jan Vrba ze společnosti ASEKOL, která se stará o sběr a ekologickou recyklaci elektrozařízení.

Sběrné dvory jako dokonalá alternativa

Informace o sběru a recyklaci elektrospotřebičů naleznete na www.elektrosrot.cz. Zde se nachází i seznam míst zpětného odběru elektroodpadu. Pro třídění odpadů jsou nejlepší tzv. sběrné dvory. Není nic jednoduššího, než naložit rezavou mikrovlnku a dovézt ji do místního sběrného dvora. Ty u nás v poslední době rostou jako houby po dešti. Pokud nemáte přístup na internet, můžete adresu a otevírací dobu sběrného dvora zjistit na obecním nebo městském úřadě a s odpadem tam vyrazit. „Ve sběrném dvoře od vás doslouživší elektrospotřebič převezme místní pracovník a posléze jej vyzvedne specializovaná firma, která ho předá k recyklaci. Protože v obchodě při koupi nového elektrospotřebiče zaplatíte i zvlášť účtovaný příspěvek na recyklaci, místa zpětného odběru od vás nedemontované elektrozařízení přijmou zdarma. Výše příspěvku závisí na druhu elektrospotřebiče, k fotoaparátu při jeho koupi připlatíte pouhé 4 koruny, k větší televizi 200 a k ledničce 420 korun.“

Pokud máte ke sběrnému dvoru příliš daleko, můžete spotřebič vrátit v prodejně, servisu či opravně elektrospotřebičů. „Sít' sběrných míst nyní v České republice zahrnuje více než 3050 lokalit, z toho 1100 sběrných míst je v prodejnách nových elektrospotřebičů, v opravnách a v servisech elektrovýrobců. Dalších 250 sběrných míst je umístěno v obecních sběrných dvorech, kde na zajištění odběru spolupracují města a obce. V 971 menších obcích se nefunkční elektrická zařízení odebírají pomocí mobilního sběru,“ říká Jan Vrba. V rámci mobilního sběru je čas od času v obci k dispozici kontejner, kam mohou občané staré elektrospotřebiče odevzdat.

Máme co dohánět

Češi třídí elektroodpad zhruba rok. Na jednoho obyvatele dnes připadá kolem 2 kg recyklovaného elektrošrotu za rok, přičemž hlavní část připadá na televize a ledničky. Podle Vrby to ale není mnoho. „V západní Evropě se vybere několikanásobně více, počet kilogramů vybraných na osobu se pohybuje mezi 10–15 ročně. Důvodem je delší tradice zpětného sběru a lepší ekologická výchova a osvěta,“ říká. Nedávný průzkum chování spotřebitelů, který provedla společnost Markent, ukázal, že nemluví do větru. Například fén či kulma skončily v popelnici téměř v 50 % případů. Budoucnost však v Asekolu idí ve světlých barvách. „Zatímco v prosinci 2005 společnost Asekol odebrala zhruba 50 tun použitých elektrospotřebičů, v dubnu letošního roku už hmotnost překročila 350 tun a v září objem elektroodpadu pokořil dokonce 700 tun,“ dodává Jan Vrba spokojeně. Od loňského srpna u nás kolektivní systémy Asekol, Elektrowin a Elektrolamp vybraly 8.150 tun elektroodpadu. Nezbyvá než věřit, že třídění elektroodpadu se stane stejně běžnou součástí našeho života jako třeba nedělní oběd s rodinou.